

Maa- ja metsätalousministeriö
VN/5326/2020
VN/5326/2020-MMM-4

Lausunto
8.2.2021
Sivu 1(3)

Viite: Lausuntopyyntö 7.12.2020 KANSALLISEN VESIHUOLTOUUDISTUKSEN VISIOSTA JA SEN TOIMEENPANO-OHJELMAN LUONNOKSESTA

Diaari: VN/5326/2020
VN/5326/2020-MMM-4

Lausunto: Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoja kansallisen vesihuoltouudistuksen visiosta ja sen toimeenpano-ohjelman luonnoksesta. Kouvolan Vesi Oy lausuu asiasta seuraavaa:

a) Vesihuoltolainsäädännön uudistus vaiheittain

Vesihuoltolainsäädännön uudistaminen vaiheittain on erittäin tärkeä ja kannatettava muutos. Kouvolan Veden näkemyksestä erityisesti kohdat 8. ja 9. (Vesihuollon toiminta-aluejärjestyksen ja liittämismaksujen selkeyttäminen sekä Hulevesikysymykset) vaativat uudistamista. Kohdan 9. Hulevesikysymykset kohdalla kannustamme selvittämään vaihtoehtoja, että olisiko huleveden viemäroinnistä vastaaminen aina kunnan vastuulla. Perusteena se, että kunnalla on toimivimmat vaihtoehdot kerätä maksuja julkisoikeudellisesti. Vaihtoehtoisesti voitaisiin selvittää, voisiko laissa antaa vesihuoltolaitokselle oikeudet periä ”julkisoikeudellisia” maksuja kiinteistöiltä? Nykytilanteessa pelkällä sopimukseen perustuvalla laskutusoikeudella ei välttämättä useinkaan pystytä kattamaan huleveden viemäroinnin kustannuksia, kuten laki vesilaitoksia velvoittaa.

b) Hyvän vesihuollon kriteeristön käyttöönotto

Pidämme hyvän vesihuollon kriteeristön mukaista arviointia hyvänä. Järjestelmä on tosin syytä laatia nykyisten, olemassa olevien raportointijärjestelmien pohjalta niin että kriteeristö pohjautuu nykyisiin raportoitaviin asiakokonaisuuksiin ja tieto siirtyä tarvittaessa rajapintojen kautta järjestelmästä toiseen (esim. VEETI-tietojärjestelmän kautta).

e) Pitkäjänteinen investointisuunnittelu ja vesihuollon kehittäminen

Vesihuoltolaitosten korjausvelka on merkittävä ja sen myötä investointien kohdentaminen nähdään entistä tärkeämpänä kokonaisuutena. Saneeraukselle on paikoin suuri tarve, mutta myös uudisrakentamista tehdään vuosittain ja tällä voi paikallisesti olla merkittävä vaikutus investointitasoon ja niiden kohdentamiseen saneerauksessa.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma toimii hyvänä työkaluna kunnan ja vesihuollon välillä. Kehittämissuunnitelman avulla saadaan monesti selkeytettyä kunnan mahdollisia lisätarpeita vesihuollon näkökulmasta. Kehittämissuunnitelman avulla pystytään parhaassa tapauksessa hahmottamaan uusinvestointitarpeita ja niiden vaikutusta investointisuunnitteluun kokonaisuudessa pystytään arvioimaan paremmin. Kehittämissuunnitelman tuominen takaisin lainsäädäntöön nähtäisiinkin tärkeänä seikkana.

f) Kohdennettua neuvontaa apua tarvitseville vesihuoltolaitoksille ja kunnille

Pienillä osuuskunnilla on usein haasteena toiminnan pyörittäminen vapaaehtoisvoimin, jolloin osuuskunnan puuhamiehen/puheenjohtajan tehtävä on laaja ja vaativa. Toiminnan jatkaminen tai siihen osallistuminen ei monestikaan tavoita uusia asiakkaita tai nykyisiääkään liittyjiä laajasti. Vesihuollon isännöintipalvelun tarjoaminen voisi olla mielenkiintoinen kokeilu, eli koulutettaisiin valtuutettuja vesihuollon isännöitsijöitä, jolloin osuuskunnan talouden kirjanpito, tekninen osaaminen yms. ostettaisiin isännöintitoimistolta vastaavaan tapaan kuin taloyhtiöillä. Isännöintitoimistolla voisi olla hallussaan myös verkkotiedon ylläpito ja isännöitsijän kanssa laadittaisiin verkoston kunnossapitosuunnitelma tuleville vuosille.

g) Pätevyysvaatimukset vesihuoltoalalle

Vesihuoltoalalle laadittavat pätevyysvaatimukset on kannatettava seikka. Nykyinen vesityökortti ei sellaisenaan anna varsin laajaa pätevyyttä toimia alalla ja vaatimukset voitaisiin laatia esimerkiksi suhteutettuna laitoksen kokoon ja minimitasona voitaisiin pitää nykyistä vesityökorttia. Vaatimuksia harkittaessa tulee huomioida, että sisältö on laadukasta ja osan pätevyysvaatimuksista olisi mahdollista korvata riittävällä koulutus pohjalla ja työkokemuksella. Näkemysemme mukaan pätevyys voisi perustua koulutustasoon ja riittävään työkokemukseen alalta. Vaihtoehtoisesti pätevyyden voisi osoittaa jollain verkkotentillä. Kannatettavaa olisi myös harkita pätevyyksien rekisteröimistä vastaavaan tapaan kuin miten esim. FISE ylläpitää rakennus- ja lvi-alan pätevyksiä.

h) Vesihuollon urapolkujen kehittäminen

Vesihuollon urapolkujen kehittäminen tulee tehdä konkreettisesti yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Toimialana olemme lähestymässä kriittistä pistettä ja alalle tullaan lähivuosina tarvitsemaan lisäresursseja muun muassa eläköitymisten kautta vapautuviin positioihin. Rekrytoinneissa olemme huomanneet, että erityisesti operatiivisiin tehtäviin on ajoittain haastavaa löytää ammattitaitoisia tekijöitä ja olisikin tarpeen huomioida tämä jo koulutusvaiheessa esimerkiksi lvi-asentajien koulutuslinjalla. Urapolkujen kehittämisessä olisi hyvä huomioida myös mahdollisuus täydennyskoulutukseen, jolloin olemassa oleva vesihuoltolaitosten henkilöstö pystyy myös lisäkouluttautumaan.

j) Vesihuoltolaitosten digitalisaatiovalmiuksien ja tiedonhallinnan kehittäminen

Digitalisaatiovalmiuksien kehittäminen on erittäin tärkeä asia vesihuollon toiminnassa. Näkemyksemme mukaan vesihuoltolain vaatimusta verkkotiedon sähköisestä muodosta pitää tiukentaa. Sähköisen muodon lisäksi verkkotieto tulee olla paikkatieto-muodossa, eli jossain yleisimmin käytetyistä koordinaattijärjestelmistä. Suosituksena voitaisiin antaa velvoite ylläpitää tietoa verkkotietojärjestelmässä.

Kouvolassa 8.2.2021

Teija Suutari

Teija Suutari, Tuotanto- ja verkostopäällikkö
Kouvolan Vesi Oy

Kauppalankatu 37
45100 KOUVOLA
puh. 040 7021 526
teija.suutari@kouvolanvesi.fi

Jakelu Kouvolan Vesi Oy/Kirjaamo